

BASA SLOGAN PULISI ING WEWENGKON NGANJUK, JOMBANG, KEDIRI, SURABAYA, TUBAN, LAMONGAN, KULON PROGO LAN GROBOGAN

**Ariska Azizatur Rosyidah**

Pendhidhikan Basa lan Sastra Dhaerah, Fakultas Basa lan Seni, Universitas Negeri Surabaya

[ariskarosyidah@mhs.unesa.ac.id](mailto:ariskarosyidah@mhs.unesa.ac.id)

**Dr. Surana, S.S, M.Hum**

Dhosen S1 Pendhidhikan Basa lan Sastra Dhaerah, Fakultas Basa lan Seni, Universitas Negeri Surabaya

**Abstrak**

Slogan-slogan pulisi kang ana ing pinggir dalan ana kang nggunakake basa Jawa. Cara nyampekake poster maneka warna, ana kang arupa parikan uga ana kang ora awujud parikan. Adhedhasar lelandhesan kasebut, panliti bakal ngonceli wujud slogan pulisi lan dhiksi sarta ungkapan kang ngrenggani wacana slogan pulisi. Tujuwan panliten iki nemokake lan mrincekake wujud slogan pulisi, lan njlentrehake dhiksi sarta ungkapan kang ngrenggani wacana slogan pulisi. Teori kang digunakake sajrone panliten iki yaiku teori analisis wacana kritis Norman Fairlough. Panliten iki nggunakake metodhe dheskriptif kualitatif. Asil saka panliten iki kaperang dadi loro. kapisan, wujud wacana slogan pulisi yaiku parikan, paribasan, blenderan lan ukara. Kapindho, diksi lan ungkapan kang ngrenggani wacana slogan pulisi yaiku piweling, pantangan lan pasemon.

**Tembung wigati:** slogan, wacana, wujud, ungkapan

Slogan-slogan pulisi yang tertata di pinggir jalan ada yang menggunakan bahasa Jawa. Cara menyampaikan juga bermacam-macam, ada berupa pantun namun ada juga yang berupa selain pantun. Berdasarkan latar belakang tersebut, peneliti akan mengupas wujud slogan pulisi serta diksi dan ungkapan yang terkandung dalam wacana slogan pulisi. Tujuan penelitian ini yaitu menemukan dan merinci wujud wacana slogan pulisi serta menjabarkan diksi dan ungkapan yang terkandung dalam wacana slogan pulisi. Teori yang digunakan dalam penelitian ini yaitu teori analisis wacana kritis Norman Fairlough. Penelitian ini menggunakan metode deskriptif kualitatif. Hasil penelitian ini ada dua. Pertama, wujud wacana slogan pulisi yaitu pantun, paribasan, blenderan dan kalimat. Kedua, diksi dan ungkapan yang terkandung dalam wacana slogan pulisi yaitu peringatan, larangan dan sindiran.

**Kata kunci:** slogan, wacana, wujud, ungkapan

**PURWAKA**

Basa nduweni fungsi utama yaiku kanggo alat komunikasi utawa alat kanggo interaksi dening manungsa. Basa iku nduweni *lapisan bentuk* (wujud) lan *lapisan arti* (teges) (Surana, 2015:22). Adhedhasar *lapisan bentuk* (wujud) bisa dibedakake saka titikan fonologis, titikan morfologis, lan titikan sintaksis. Dene adhedhasar *lapisan arti* (teges) yaiku nduweni sesambungan semantis karo wujud utawa teges asline, misale: Sinonim, homonym, asosiatif, lan sapanunggale. Basa minangka alat kanggo nguntapake pikiran, gagasan, konsep lan pangrasa (Chaer lan Agustina, 2004:11). Miturut Wardhaugh (sajrone Chaer lan Agustina) ngandharake yen fungsi basa iku kanggo alat komunikasi manungsa, bisa awujud lisan utawa tulisan.

Slogan yaiku ukara-ukara kang digawe cendhak lan narik kawigaten kang nduweni fungsi kanggo menehi piweling marang wong kang maca. Slogan uga kerep digawe prinsip utawa tuntunan urip. Prinsip ing saejine usaha, organisasi lan sapanunggale. Slogan-slogan peringatan akeh kang tumata ing pinggir dalan. Salah

sijine yaiku slogan-slogane pulisi. Slogan-slogan kasebut rata-rata nduweni ancas ngelingake marang bebrayan amrih njaga keslametan nalika ana ing dalan. Poster-poster pulisi kang ana ing pinggir dalan nggunakake basa kang maneka warna ana kang nggunakake basa Indhonesia lan ana kang nggunakake basa Jawa. Cara nyampekake poster uga maneka warna, ana kang arupa parikan uga ana kang ora awujud parikan. Poster-poster pulisi kang awujud basa Jawa bisa ditemokake ing saperangan wilayah Jawa Timur kanthi nggunakake basa Jawa Timuran, uga bisa ditemokake ing wilayah Jawa Tengah lan Jogjakarta. Mula saka iku panliti milih panggon panliten ing saperangan wilayah Jawa Timur antarane yaiku Nganjuk, Jombang, Kediri, Tuban, Lamongan lan Surabaya kanthi cara ndhokumentasekake banner ing pinggir dalan kang ana isine slogane pulisi. Dene slogan kang asale saka Jawa Tengah lan Jogja iku sumbere saka internet.

Parikan iku wis sumebar ana ing tengahe bebrayan. Apa maneh ing jaman saiki, parikan kadhang

kala bisa ditemokake ing medhia sosial kayata instagram utawa whatsapp. Saliyane ing medhia sosial parikan uga bisa ditemokake ing medhia massa kayata koran, kalawarti, poster lan sapanunggalé. Parikan nduweni basa kang ringkes lan gampang dingerteni. Mula biyasane kanggo ngandharake maksud tartamtu nggunakake parikan amrih bisa narik kawigatene para bebrayan. Biyasane parikan iku luwih gampang dieling-eling. Mula postere pulisi kang nggunakake basa Jawa iki ana kang awujud parikan amrih bisa narik kawigaten lan gampang ditampa dening bebrayan. Mula pulisi nggunakake cara kang beda amrih bisa narik kawigatene para bebrayan. Tuladhane kaya kang tinulis ing ndhuwur, nggango basa kang ora formal, malah kata basa lelucon kaya kang biyasane digunakake dening para pemudha nalika gegojegan karo kancane. wujud slogan ana parikan, paribasan blenderan lan ukara. Parikan minangka unen-unen kang nduweni fungsi kanggo panglipur utawa kanggo menehi pitutur. Paribasan yaiku unen-unen kang ajeg panganggane mawa teges entar lan ora ngemu surasa pepindhan. Blenderan yaiku ukara kang cetha nanging ngandhut unsur plesetan. Ukara yaiku gabungan saka rong tembung utawa luwih awujud lisan utawa tulisan disusun kanthi pola tartamtu saeangga nduweni teges. Miturut Abdul Chaer ukara yaiku susunan tembung-tembung kang tumata kang isine ngenani pikiran kang jangkep. Miturut Djuha (Sajrone Chaer, 1994:240) Pasinaon basa Arab, ukara yaiku lafal kang kasusun saka rong tembung utawa luwih kang nduweni teges lan disengaja. Slogan-slogan pulisi iki cocog yen dianalisis nggunakake analisis wacana. Teori kang kagunakake ing skripsi iki yaiku teori analisis wacana kritis Norman Fairlough. Miturut Fairlough Analisis Wacana Kritis nggatekake telung dhimensi. Antarane yaiku teks, praktik diskursif, lan praksis sosial. Pisanan, teks yaiku kabeh kang nuduhake marang wicara, tulisan, grafik, lan kombinasine utawa awujud linguistik teks. Kapindho, praktik diskursif yaiku kabeh bentuk prodhuksi lan konsumsi teks. Sajrone dhimensi iki ana sesambungan antarane prodhuksi lan konsumsi teks utawa penafsiran. Fokus marang carane pangripta nggawe wacana. Katelu, praksis sosial kang biyasane ngandhut tujuwan, jaringan lan praksis sosial budaya kang amba. Sajrone dhimensi iki mulai mlebu pemahaman intertekstual, kedadayan sosial kang nuduhake yen teks mbentuk lan dibentuk dening praksis sosial. Kanggo njinglengi makna parikan lan ukara ditindingi supaya luwih cetha. Amrih makna kang kinandhut sajrone parikan bisa dingerteni dening pamaca lan bisa ditampa dening bebrayan. Sejatine parikan-parikan lan ukara sajrone slogan pulisi isine ngenani piweling kang apik tumrap bebrayan. Paedah saka panliten iki yaiku nambahi informasi ngenani slogan pulisi amrih luwih bisa dingerteni, kanggo

nuwuhake kesadharane pamaca utawa bebrayan amrih luwih nggatekake piweling-piweling kang tinulis ana ing slogan pulisi lan menehi kawruh tumrap panliti liya ing bidhang kang padha.

## METODHE

Panliten ngenani Basa Slogan Pulisi iki klebu panliten asipat deskriptif kualitatif kang didhasarake marang kasunyatan kanthi nggunakake basa kanggo mangsuli perkara kang arep diteliti. Dhata saka panliten iki yaiku arupa wacana basa Jawa arupa tulis utawa lisan kang dadi slogan pulisi. Slogan-slogan kang dijupuk kanggo panliten yaiku slogan-slogane pulisi kang nggunakake basa Jawa. Sumber dhata saka panliten iki yaiku slogan-slogan pulisi kang ana ing pinggir dalan, ing medhia sosial, internet lan slogan kang ana ing kantor pulisi kang nggunakake basa Jawa lan basa Indhonesia utawa basa liyane. Sumber dhata kang ana banjur didhokumentasekake. Dhata saka panliten iki yaiku arupa wacana basa Jawa arupa tulis utawa lisan kang dadi slogan pulisi. Slogan-slogan kang dijupuk kanggo panliten yaiku slogan-slogane pulisi kang nggunakake basa Jawa.

Panliten iki nggunakake metodhe dhokumentasi kanthi cara nglumpukake dhata kang diperlokake. Sabanjure metodhe kang wis kapilih mau banjur nggolaeki dhata kang dibutuhake dening panliti. Miturut Sugiyono (2013:145) dhokumen yaiku catatan kedadayan kapungkur. Dhokumen bisa awujud tulisan, gambar utawa karyane manyngsa liyane. Panliten iki nggunakake telung cara yaiku (1) carane nglumpukake dhata, (2) carane ngolah dhata, lan carane nulis asile panliten. Miturut Sugiyono (2006:224) teknik panglumpukan data ing panliten minangka perangan kang wigati, amarga ancas utama saka panliten yaiku oleh data saakeh-akehe. Tata cara nglumpukake dhata panliten iki yaiku kanthi cara observasi lan studi pustaka.

### (1) Observasi

Miturut Yatim (2009: 18) kang dimaksud observasi yaiku proses pengamatan kanthi cara terjun langsung ing lapangan. Panliti nindakake observasi marang slogan-slogane polisi kang nggunakake basa Jawa. Panliti langsung terjun ana ing dalan, saliyané iku uga golek dhata slogan kang ananing medhia sosial kayata instagram, internet uga njupuk dhata saka kantor pulisi. Sawise nemokake slogan kang kapilih. Panliti banjur maca bola-bali slogan kasebut. Panliti nggunakake teknik maca heuristik lan teknik maca hermeneutik. Maca heuristik yaiku maca adhedhasar struktur basane. Maca kanthi cara hermeneutik yaiku maca kanthi diambali bola-bali amrih bisa ngerteni isine.

## (2) Studi Pustaka

Sawise nindakake observasi lan nemtokake objek. Panliti banjur nindakake studi pustaka. Studi pustaka ing kene yaiku kangge nemtokake teori kang cocog kanggo nganalisis dhata kang wis dipilih. Studi pustaka diwiwiti saka merang-merang slogan kang ana parikane. Sawise kuwi panliti maca pirang-pirang literatur kang ana gegayutane karo panliiten sarta dhata kang arep digarap. Panliti bisa ndudut kesimpulan saka pirang-pirang literatur kang wis diwaca tingingan apa kang cocog kanggo nitingi dhata kang wis dipilih. Tingingan kanggo nitingi parikan sajrone slogane pulisi yaiku tingingan analisis wacana. Sawise nemtokake tingingane, banjur panliti nggoleki sarta nyinaoni literatur-literatur kang ana gegayutane karo tingingan kang wis dipilih bisa ditntingi kanthi luwih gampang.

Miturut Strauss lan Corbin (Sajrone Yatim, 2009:25) ngandharake yen panliten kualitatif minangka jinise panliten kang penemune ora oleh kanthi cara statistik utawa awujud pretungan liyane. Tata cara kanggo nitingi dhata parikan sajrone slogane pulisi yaiku:

### (1) Tahap maca lan ngerteni dhata

Miturut Denscombe (sajrone Yatim, 2009: 31) tahap ngerteni dhata yaiku panliti mahami lan ngenali dhata kanthi cara maca maneh utawa nyawang dhata kang arupa foto utawa gambar. Mula sadurunge panliten ditindakake, panliti kudu maca lan mahami dhata luwih dhisik. Panliti ora mung maca sepisaj wae, nanging uga kudu diwaca bola-bali amrih luwih cetha lan panliti bisa ngerti. Sawise diwaca bola-bali, dhata awujud slogan kasebut kudu dipahami amrih bisa ngerti apa maksud lan nile kang kinandhut sajrone slogan kasebut. Mula panliti kudu bisa mahami kanthi tliti kepriye makna kang kinandhut sajrone slogane pulisi. Yen panliti wis paham, bakal gampang anggone nganalisis makna sajrone slogane pulisi.

### (2) Verifikasi Dhata

Miturut Strauss lan Corbin (Sajrone Yatim, 2009: 25) panliti kudu nduweni ketrampilan 1) ninjau maneh lan nganalisis situasi kanthi cara kritis, 2) ngindari bias, 3) oleh data kang bener lan 4) mikir kanthi abstrak. Mula panliti kudu bisa milih dhata kasanut kanthi cara verifikasi. Sawise dhata diwaca lan dipahami, panliti kudu nindakake verifikasi dhata. Verifikasi dhata ing kene yaiku kanggo niti maneh dhata kang wis dipilih wis cocog apa durung karo unsur-unsur kang dadi sasaran panliten. Sawise diverifikasi dhata kasebut dicocogake karo underane panliten.

### (3) Napsirake dhata

Proses nyuguhake dhata kanthi cara nggawe narasi saka kasus-kasus adhedhasar tujuwane panliten (Yatim, 2009:31). Napsirake dhata ing kene yaiku panliti ngudhari masalah adhedhasar underane panliten.

Kapisan, panulis ngudhari wujud lan jinise slogan. Dhata diperang-perang adhedhasar jinise slogan. Ana kang arupa parikan, paribasan, blenderan lan ukara,. Sawise diperang jinise. Dhata kang arupa slogan diudhari adhedhasar wujud lan strukture Sawise diudhari jinis lan strukture, banjur dhata kang arupa slogan kasebut ditntingi maknane kanthi teori analisis wacana kritis kang nggayutake wacana karo kedadeyan-kedadeyan kang ana ing satengahe bebrayan.

## ASILE PANLITEN LAN ANDHARAN

### Wujud Slogan Pulisi

Adhedhasar dhata kang ana, wujud pamerange slogane pulisi kang tulis ana papat yaiku parikan, paribasan, blenderan (plesetan) lan ukara. Dene wujud pamerange slogan pulisi kang arupa lisan yaiku awujud teks monolog.

### Wacana Tulis

Wacana tulis yaiku wacana kang disampekake lumantar medhia tulis, kayata kalawarti, koran poster lan sapanunggal.

### Parikan

Parikan minangka unen-unen kang nduweni fungsi kanggo menehi piweling, panglipur utawa kanggo menehi pitutur. Adhedhasar dhata kang ana, slogane pulisi kang awujud parikan cacah ana 26. Tuladhane yaiku, Numpak jaran muter jagalan, nek nang dalan ojo balapan (1), Lungo nang Pacet karo pak Dar, lek kenek macet kudu sabar (16), Esuk-esuk mangan duren, moto ngantuk monggo leren (22). Luwih cethane bakal diandharake ing ngisor iki.

#### (1) Numpak Jaran

Muter jagalan  
Nek nang dalan  
Ojo balapan

Dhata (1) awujud parikan rangkep. Diarani parikan rangkep amarga parikan kasebut kadadeyan sakang patang gatra. Gatra kapisan lan kapindho kang unine numpak Jaran muter Jagalan iku minangka sampiran. Sampiran iki ora ngemot makna apa-apa namung kanggo purwakane parikan. Mula nggunakake ukara bebas nanging tetep ngugemi puwakanthi guru swara. Gatra katelu lan kapapat kang unine nek dalan ojo balapan iku minangka isi. Gatra katelu lan kapapat iku ngemot makna lan tujuwan saka parikan kasebut. Mula antarane sampiran lan isi saka parikan iki ora kena dipisahake amarga nduweni gegayutan lan kaiket dening purwakanthi guru swara.

Parikan ing ndhuwur kasusun saka patang gatra. Gatra kapisan kasusun saka 4 wanda kang unine numpak jaran yen diprincekake adhedhasar wandane yaiku num-pak-ja-ran. Dene gatra kapindho kasusun saka 5 wanda kang unine muter Jagalan yen diprincekake adhedhasar wandane yaiku mu-ter-Ja-ga-



lan. Gatra katelu kasusun saka 4 gatra kang unine nek nang Jagalan yen diprincekake adhedhasar wandane yaiku nek-nang-da-lan. Gatra kang pungkasan kang unine ojo balapan kasusun saka 5 wanda. Menawa diprincekake adhedhasar wandane yaiku o-jo-ba-la-pan.

Slogan kasebut nduweni makna nalika berkendhara ora oleh balapan. Katitik saka tembung aja kang nguwatake yen slogan iku isine pantangan. Kadhangkala para pengendhara iku seneng ngebut sakarepe dhewe, bangga yen dheweke isa numpak paling banter. Utamane para nom-noman kerep ora gelem ngalah karo pengendhara liyane njaluke dhisik dhewe. Rambu-rambu lalu lintas ora digatekake. Lampu merah wae ditrobos, ora mikir yen kelakuwan kang kaya mangkono bisa ndadekake cilakane awake dhewe lan wong liya. Saliyane iku neng dalan kadhangkala uga ana balapan liar kang dianakake dening para nom-noman. Bapalan iku biyasane ana ing wayah wengi. Balapan kaya mangkono ndadekake ora nyaman tumrap pengendhara liyane. mula pulisi kerep ngrazia lan nyekel pelaku balapan liar kasebut. Sebab kaya mangkono slogan iki digawe dening pulisi amrih para pelaku kang seneng kebut-kebutan utawa nganakake balapan liar bisa luwih tertib lan ora ngganggu kenyamanan warga. Pulisi minangka petugas kang ngatur lalu lintas, mula pulisi ingkang nggawe slogan lan aturan kaya mangkene. Yen ora manut marang aturan kang digawe dening pulisi bakal kena tilang.

- (2) Tuku panganan  
Nang dalan tunjungan  
Numpak kendaraan  
Ojok hp an

Dhata (2) awujud parikan rangkep. Diarani parikan rangkep amarga parikan kasebut kadadeyan sakang patang gatra. Gatra kapisan lan kapindho kang unine tuku panganan nang dalan Tunjungan iku minangka sampiran. Sampiran iki ora ngemot makna apa-apa namung kanggo purwakane parikan. Mula nggunakake ukara bebas nanging tetep ngugemi puwakanthi guru swara. Gatra katelu lan kapapat kang unine numpak kendaraan ojok hp an iku minangka isi. Gatra katelu lan kapapat iku ngemot makna lan tujuwan saka parikan kasebut. Mula antarane sampiran lan isi saka parikan iki ora kena dipisahake amarga nduweni gegayutan lan kaiket dening purwakanthi guru swara.

Parikan ing ndhuwur kasusun saka patang gatra. Gatra kapisan kang unine tuku panganan kasusun saka 5 wanda yen diprincekake adhedhasar wandane yaiku tu-ku-pa-nga-nan. Dene gatra kapindho kang unine nang dalan Tunjungan kasusun saka 6 wanda yen diprincekake adhedhasar wandane yaiku nang-da-lan-Tun-ju-ngan. Gatra katelu kang unine numpak

kendaraan kasusun saka 6 wanda yen diprincekake adhedhasar wandane yaiku num-pak-ken-da-ra-an. Gatra kang pungkasan kang unine ojok HP an kasusun saka 5 wanda. Menawa diprincekake adhedhasar wandane yaiku o-jok-Ha-Pe-an. Slogan kasebut nduweni makna nalika berkendhara ora oleh nggunakake hp. Katitik saka ukara ojok hp an, tembung aja nguwatake yen slogan iku isine pantangan. Barang kang arane hp saiki kaya-kaya wis dadi barang wajib utawa bisa wae klebu barang kabutuhan primer. Senandyan kaya mangkono nanging kudu bisa ngerti kahanan, kapan bisa dolanan hp kapan ora bisa nggunakake hp. Pancen hp an iku ana kurang lan luwihe, nanging yen kang nggunakake ngerti papan panggonan lan wektu nggunakake hp. Ana wektu nggunakake hp ana faedahe, nanging ana uga wektu tartamtu nggunakake hp malah bisa ndadekake tuwuhe cilaka. Tuladhane nalika nyetir utawa numpak kendharaan. Kerep ana img dalan nalika nyetir, tangan tengen nyekel setir dene tangan kiwane myekel hp. Semana uga kang nyetir mobil, tangan tengen nyetir lan tangan kiwane nyekel hp. Kahanan kaya mangkono bisa ndadekake cilaka amarga konsentrasine sopir ora ing dalan nanging ana ing hp ne. Yen pancen penting lan kepepet arep mangsuli chat utawa nampa telpon, luwih becik minggir lan leren sawetara. Kaya mangkono luwih becik lan luwih aman ora mbayarake konsentrasine sopir. Slogan iki digawe dening pulisi amarga ing jaman saiki akeh pengendhara kang kerep nyetir disambi hp an. Kamangka kadadeyan kaya mangkono iku mbebayani. Pulisi minangka petugas kang ngatur lalu lintas, mula pulisi ingkang nggawe slogan lan aturan kaya mangkene. Yen ora manut marang aturan kang digawe dening pulisi bakal kena tilang.

### Paribasan

Paribasan yaiku unen-unen kang ajeg panganggone, mawa teges entar lan ora ngemu surasa pepindhan. Adhedhasar dhata kang ana, slogane pulisi kang awujud paribasan cacahé mung ana siji, yaiku:

- (27) Ugal-ugalan antri mlebu kuburan

Slogan ing ndhuwur awujud paribasan. Diarani paribasan amarga ana ukara gatra mlebu kuburan kang mawa teges entar. mlebu kuburan maksude yaiku mati, nanging nggunakake tembung entar mlebu kuburan. Saliyane iku slogan kang unine ugal-ugalan antri mlebu kuburan iku ora ngandhut surasa pepindhan, mula bisa diarani klebu paribasan. Slogan iki minangka siji-sijine slogan kang awujud paribasan.

Slogan kasebut menehi piweling tumrap bebrayan supaya ora ugal-ugalan. yen ugal-ugalan berati ora ati-ati lan ora ngeman nyawane. Sing ugal-ugalan ing dalan padha karo siyap-siyap mlebu kuburan. Saben wong

mesthi ora kepengin cepet-cepet mati. Apamaneh nganti mati amarga kacilakan ing dalan. akeh pengendhara kang ugal-ugalan sakarepe dhewe, ngebut amrih luwih cepet tekan panggonan kang dituju. Nanging ora malah cepet tekan panggonan kang dituju nanging malah ngalami kacilakan banjur mlebu kuburan. Tinimbang ugal-ugalan pungkasan mlebu kuburan. Luwih becik gremet-gremet waton slamet. Supaya ora kesusu nalika ing dalan, kudune pancen budhal luwih dhisik. Slogan iki digawe dening pulisi amarga wis akeh korban kang kelangan nyawane amarga ugal-ugalan ing dalan. Pulisi minangka petugas kang ngatur lalu lintas, mula pulisi ingkang nggawe slogan lan aturan kaya mangkene. Yen ora manut marang aturan kang digawe dening pulisi bakal kena tilang.

#### **Blenderan**

Blenderan yaiku ukara kang cetha nanging ngandhut unsur plesetan. Adhedhasar dhata kang ana, slogane pulisi kang awujud blenderan cacahé ana telu yaiku nak nyetir ojo nggae HP reek (28), berkendara aja nggawe HP bahaya reek (29), nggawe helm SNI iki ngono aspal dudu kasur (30). Luwih cethane diandharake ng ngisor iki.

(28) Nak nyetir ojo nggae hp reek

Dhata (28) klebu slogan pulisi kang awujud blenderan amarga slogan iki ngandhut unsur plesedan. Diarani ngandhut plesedan amarga sejatine sing bener iku nyetir nggunakake tangan ora nggunakake hp. Slogan kang unine nak nyetir ojo nggae hp reek maksude yaiku nalika nyetir aja ngoperasekake hp kayata telpunan, sms an utawa liyane. Nanging yen mung diwaca saklebatan bisa nuwuhake teges kang beda. Pamaca bisa nafsirake yen maksud saka slogan kasebut yaiku nyetir nggunakake hp ora nggunakake tangan.

Slogan kasebut nduweni makna nalika berkendhara ora oleh nggunakake hp. Barang kang arane hp saiki kaya-kaya wis dadi barang wajib utawa bisa wae klebu barang kabutuhan primer. Senandyan kaya mangkono nanging kudu bisa ngerti kahanan, kapan bisa dolanan hp kapan ora bisa nggunakake hp. Pancen hp an iku ana kurang lan luwihe, nanging yen kang nggunakake ngerti papan panggonan lan wektu nggunakake hp. Ana wektu nggunakake hp ana faedahe, nanging ana uga wektu tartamtu nggunakake hp malah bisa ndadekake tuwuhe cilaka. Tuladhane nalika nyetir utawa numpak kendharaan. Kerep ana ing dalan nalika nyetir, tangan tengen nyekel setir dene tangan kiwane myekel hp. Semana uga kang nyetir mobil, tangan tengen nyetir lan tangan kiwane nyekel hp. Kahanan kaya mangono bisa ndadekake cilaka amarga konsentrasine sopir ora ing dalan nanging ana

ing hp ne. Yen pancen penting lan kepepet arep mangsuli chat utawa nampa telpon, luwih becik minggir lan leren sawetara. Kaya mangkono luwih becik lan luwih aman ora mbayarake konsentrasine sopir. Slogan iki digawe dening pulisi amarga ing jaman saiki akeh pengendhara kang kerep nyetir disambi hp an. Kamangka kedadeyan kaya mangkono iku mbebayani. Pulisi minangka petugas kang ngatur lalu lintas, mula pulisi ingkang nggawe slogan lan aturan kaya mangkene. Yen ora manut marang aturan kang digawe dening pulisi bakal kena tilang.

(29) Berkendara aja nggawe hp bahaya reek

Dhata (29) klebu slogan pulisi kang awujud blenderan amarga slogan iki ngandhut unsur plesedan. Diarani ngandhut plesedan amarga sejatine sing bener iku nyetir nggunakake tangan ora nggunakake hp. Slogan kang unine nak nyetir ojo nggae hp reek maksude yaiku nalika nyetir aja ngoperasekake hp kayata telpunan, sms an utawa liyane amarga kuwi mbebayani bisa ngrusak konsentrasine pengendhara. Nanging yen mung diwaca saklebatan bisa nuwuhake teges kang beda. Pamaca bisa nafsirake yen maksud saka slogan kasebut yaiku nyetir nggunakake hp ora nggunakake tangan.

(30) Nggawe helm SNI iku ngono aspal dudu kasur

Dhata (30) klebu slogan pulisi kang awujud blenderan amarga sajrone slogan iki ngandhut plesedan. Diarani ngandhut plesedan amarga bandhingake aspal karo kasur kang sipate beda adoh. Aspal iku atos banget dene kasur iku empuk. Maksude yen tiba ing aspal iku bakal ngrasakake lara amarga aspal iku atos. Mbandhingake antarane aspal karo kasur iku tujuwane amrih pamaca ngerti yen tiba ing aspal iku rasane lara banjur sadhar lan padha gelem nganggo helm nalika numpa sepedha motor.

Slogan kasebut menehi piweling tumrap bebrayan supaya nganggo helm SNI nalika berkendara. Helm iku nduweni fungsi yaiku kanggo njaga sirah supaya nalika tiba ora ngalami gagar otak, bocor utawa liyane. sirah iku bageyan anggotane awak kang wigati banget. Amarga otake manungsa manggone ana ing sirah. Yen nganti kebenthuk bisa nyebabake gagar otak, bisa nyebabake linglung. Apamaneh yen nganti kebenthuk banter bisa nyebabake amnesia utawa lali sembarang kalir. Luwih parah maneh yen nganti bocor bisa nyebabake kelangan nyawa. Mula sirah kudu tansah dilindhungi salah sijine yaiku kanthi cara nganggo helm. Apamaneh aspal iku ngono atos. Mula mbebayani yen sirah nganti kebenthuk aspal. Slogan iki ngandhut pasemon yen aspal iku atos ora kaya kasur kang empuk. Yen aspal iku empuk, yen tiba mesthi ora lara lan ora perlu nggunakake helm. Nanging nyatane aspal kuwi ora empuk kaya kasur, yen tiba ing ndhuwur

aspal mesthi krasa lara. Mulane awak uga perlu keamanan. Slogan iki digawe dening pulisi amarga kerep ana pengendhara kang nglirwakake keamanan diri. Tuladhane yaiku ora nganggo helm nalika lagi numpak sepedha motor. Pulisi minangka petugas kang ngatur lalu lintas, mula pulisi ingkang nggawe slogan lan aturan kaya mangkene. Yen ora manut marang aturan kang digawe dening pulisi bakal kena tilang.

#### Ukara

Ukara yaiku gabungan saka rong tembung utawa luwih awujud lisan utawa tulissan disusun kanthi pola tartamtu saeingga nduweni teges. Adhedhasar dhata kang ana, slogane pulisi kang awujud ukara tuladhane, mas... ojo ngebut i love you (31), mas, aku pengen sirahmu awet, pakai helm SNI ya (32), ati-ati boss ngebut bikin benjut (32). Slogan kang awujud ukara yaiku dhata no. (31) nganti dhata no. (46). luwih cethane diandharake ing ngisor iki.

(31) mas... ojo ngebut i love you

Dhata (31) klebu ukara pakon pamenging. Ukara kasebut isine ngongkon supaya pamaca aja nganti nglakoni utawa nindakake pakaryan. Katitik saka tembung aja. Nuduhake yen ukara kasebut menging ngebut nalika ing dalan. Mula slogan iki klebu slogan kang awujud ukara pakon pamenging. Sajrone slogan iki ana panulisan tembung basa Jawa kang kurang trep yaiku tembung ojo. Panulisan kasebut bisa dibenerake kanthi penulisan basa Jawa kang trep yaiku aja.

Slogan kasebut nduweni makna supaya ora ngebut nalika ing dalan. slogan iki kaya-kaya nggambarake wong wadon kang ngomong marang wong kang ditresnani. wong kang tresna mesthi bakal nguwatirake wong kang ditresnai. Tansah kepengin supaya wong kang ditresnani iku slamet ora ngalami cilaka apamaneh kelangan. Mula supaya slamet aja nganti ngebut utawa ugal-ugalan ing dalan. ngebut ing dalan iku bisa nyebabake kacilakan. Akeh korban kacilakan kang mati amarga kebut-kebutan ing dalan. Biyasane kang seneng banget kebut-kebutan yaiku arek nom-nom. Ora pedhuli ana lampu merah nanging tetep wae ditrabas. Kamangka iku bisa ngganggu pengguna lalu lintas liyane. Yen ngalami kacilakan sing rugi ora mung dheweke nanging uga pengguna lalu lintas liyane. slogan iki digawe amarga kerep ana pengguna lalu lintas kang kebut-kebutan utawa ugal-ugalan sakarepe dhewe nganti ngganggu pengguna lalu lintas liyane. Pulisi minangka petugas kang ngatur lalu lintas, mula pulisi ingkang nggawe slogan lan aturan kaya mangkene. Yen ora manut marang aturan kang digawe dening pulisi bakal kena tilang.

(32) Mas... aku pingin sirahmu awet, pakai helm SNI ya

Dhata (32) klebu slogane pulisi kang awujud ukara pakon. Katitik saka tembung pakai kang nuduhake amrih pamaca nglakoni apa kang dikarepake yaiku nganggo helm SNI. Slogan iki kaya-kaya ngandhut rayuan amrih kang mas gelem nganggo helm SNI supaya sirah awet. Awet kang dimaksud ing kene yaiku aman, ora tatu nalka ngalami cilaka.

Slogan kasebut nduweni makna nalika berkendara supaya tansah nggunakake helm. Helm iku kalebu piranti kang wigati amarga helm iku bisa njaga amrih sirah tetep aman, ora kebenthuk utawa kena tatu lyane nalika ngalami cilaka. Sajrone sloga iki pesen supaya nggunakake helm SNI. Helm SNI iku helm kang wis memenuhi standar kamanan, jelas wis teruji kamanane. Bisa luwih njaga sirah panganggone. Beda karo helm kang ora SNI, biyasane gampang pecah utawa ora nggunakake tali kang bisa muni klik. Mula yen nggunakake helm kang non SNI bisa uga ora aman. Tuladhane helm kang ora nduweni tali nganti muni klik, mangka naika ngalami cilaka helm kang dienggo bisa ucul, yen helm ucul bisa nyebabake sirah kebenthuk lan ngalami gagar otak lan sapanunggalane. Senajan katone sepele nanging akeh banget pengendhara sepedha motor kang ora nggatekake bab iki. Nganggo helm non SNI, nganggo helm banjur ora dibenakake taline malah kadhangkala malah metu tanpa nggunakake helm. Kamangka iku bisa mbabayani awake dhewe. Kag dimaksud sirah awet neng kene yaiku ora kena tatu utawa kebenthuk nganti gagar otak lan liyane. mula kudu dilindhungi kanthi cara nganggo helm SNI iku salah sijine. Pulisi minangka petugas kang ngatur lalu lintas, mula pulisi ingkang nggawe slogan lan aturan kaya mangkene. Yen ora manut marang aturan kang digawe dening pulisi bakal kena tilang.

(33) Pak Sopir.... sing ati-ati eling anak bojo

Dhata (33) klebu ukara panjaluk. Slogan kasebut njaluk supaya para sopir tansah ati-ati. senadyan ora ana tembung kang nuduhake yen iku ukara panjaluk kayata tembung tulung, coba lan sapanungale. Nanging yen dideleng saka isine ukara iki isine njaluk supaya para pengguna lalu lintas tansah ati-ati amarga anak lan bojone tansah ngenteni ing omah.

Slogan kasebut nduweni makna menehi pesen marang para sopir supaya tansah ati-ati nalika lagi nyetir truk. Ora usah kesusu utawa kebut-kebutan, ugal-ugakan amrih diparingi slamet. Yen awake slamet sehat lan seger waras mula bakal terus bisa nyambut gawe kanggo ngopeni anak bojo ing omah. Budhal kerja slamet mula mulih ya kudu slamet. Para sopir kudu ati-ati eling anak bojo. Maksude para sopir iku uga kudu eling yen ana anak lan bojone kang lagi nunggu tekane ing omah. Tansah ngirimi donga supaya bapak kang



lagi nyambut gawe dadi sopir tansah diparingi keslametan. Upama sopir ugal-ugalan ana ing dalan banjur ngalami kacilakan mula bakal rugi. Awake lara, penumpange lara semana uga bakal nyusahake kluwargane. Apamaneh yen nganti kelangan nyawa kang nyebabake bojone sopir kasebut bisa dadi randha lan anake bisa dadi anak yatim. Mula para sopir kudu tansah ati-ati nalika lagi nyetir supaya tansah slamet lan mulih bisa nggawa rejeki kanggo kluwarga. Pamilihe tembung gampang dingerteni dening bebrayan. Slogan iki ditemokake ana ing dhaerah Jombang.

(34) Mas ojo ngebut, aku isih seneng karo sliramu

Dhata (34) klebu slogane pulisi kang awujud ukara pakon pamenging. Katitik saka tembung aja nuduhake amrih pamaca nindakake apa kang tinulis ing slogan kasebut. Slogan kasebut nduweni makna supaya ora ngebut nalika ing dalan. slogan iki kaya-kaya nggambarake wong wadon kang ngomong marang wong kang ditresnani. wong kang tresna mesthi bakal nguwatirake wong kang ditresnai. Tansah kepengin supaya wong kang ditresnani iku slamet ora ngalami cilaka apamaneh kelangan. Mula supaya slamet aja nganti ngebut utawa ugal-ugalan ing dalan. ngebut ing dalan iku bisa nyebabake kacilakan. Akeh korban kacilakan kang mati amarga kebut-kebutan ing dalan. Biyasane kang seneng banget kebut-kebutan yaiku arek nom-nom. Ora pedhuli ana lampu merah nanging tetep wae ditrabas. Kamangka iku bisa nganggu pengguna lalu lintas liyane. Yen ngalami kacilakan sing rugi ora mung dheweke nanging uga pengguna lalu lintas liyane. slogan iki digawe amarga kerep ana pengguna lalu lintas kang kebut-kebutan utawa ugal-ugalan sakarepe dhewe nganti ngganggu pengguna lalu lintas liyane.

#### Wacana Lisan

Slogan iki awujud teks monolog amarga wacana iki dituturake dening wong siji. Ora nglakoni interaksi langsung karo pamiyarsa. Dawane wacana iki yaiku samemit luwih 45 dhetik. Wacana iki diwiwiti kanthi salam. Wacana iki ngandhut ukara pangajak. Katitik anane tembung ayo nuduhake yen ukara ing ngisor iki klebu ukara pangajak. Ukarane yaiku

*Dulur-dulur kabeh satlantas polres Jombang ngajak bareng-bareng ayo mujudake situasi lalu lintas sing aman slamet tertib lan lancar*

Saliyane iku uga ngandhut ukara pakon kang isine prentah supaya para pengguna lalu lintas nglakoni apa kang diucapake. Ukara-ukara pakon kasebut yaiku:

1. *Patuhi rambu-rambu lalu lintas sing ana*
2. *Kendaraane kudu lengkap, riting, spion, lampu ojok diprotholi, swara knalpot aja sing ngebrong, ban e ya aja diganti ban cilik.*  
*Nggawe Helm sing SNI hlo ya*

*Surate ya aja lali SIM lan STNK ne*

*Lampune sepeda motor ya kudu murup terus!*

*Bro... nek berkendara aja nglamun apa maneh HP-HP an bahaya iki!*

3. *Kanggo kanca-kanca sopir, sabuk pengamane ya digawe!*

*Apamaneh supir angkutan umum sing ati-ati-lan waspada sing dimuat iku dudu kates, iku nyawa uwong reek*

4. *Yen belok ya sing ati-ati noleha kanan kiri! Aja lali yen parkir kendaraane dikunci sing aman! Dalan raya iku kudu bersahabat karo awake dhewe, aja dadi arena sing bisa mengancam keslametan bandha donya lan jiwa raga*

Saliyane isine prentah uga ngandhut piweling amrih para pengguna lalu lintas tansah ati-ati lan waspada nalika nyetir sepedha motor utawa mobil. Wacana iki ditutup kanthi ukara pangarep-arep katitik saka tembung muga-muga yaiku *Wis cukup semene ya sing ati-ati muga-muga kabeh padha slamet.*

#### Dhiksi lan Ungkapan Sajrone Slogane Pulisi

Slogane Pulisi nduweni makna maneka warna, antarane yaiku ngenani piweling, pantangan, utawa pasemon tumrap bebrayan. Saben slogan bakal dijingglengi siji –siji amrih luwih cetha apa makna kang kinandhut sajrone slogan pulisi kang nggunakake basa Jawa kasebut. Luwih cethane bakal diandharake ing ngisor iki.

#### Piweling

Slogane pulisi isine piweling tumrap bebrayan. Piweling ing kene maksude yaiku ngelingake marang bebrayan supaya luwih ati-ati nalika berkendara. Slogan-slogan kang isine ngenani piweling tuladhane, Nang Keputran tuku sayuran, Nggawe sabuk pengaman supaya aman (5), Pak sopir... sing ati-ati eling anak bojo (33), Sayangi keluarga, emanen nyawamu (39). Luwih cethane diandharake ing ngisor iki.

- (3) Tibo ndlosor

Ketabrak becak

Sepeda motor

Dudu gerobak

Dhata (3) nuduhake yen isine piweling tumrap bebrayan. Slogan iku awujud parikan gatra kapisan lan kapindho kang unine tibo ndlosor ketabrak becak iku minangka sampiran kang nduweni teges yaiku tiba nganti dlosor amarga ketabrak becak. Gatra kapisan nggunakake tembung ndlosor amrih cocog karo purwakanthi guru swaran gatra katelu yaiku –or, motor lan gatra kapindho nggunakake tembung becak amrih cocog karo purwakanthi guru swara gatra kapapat yaiku -ak, gerobak. Dene gatra katelu lan kapapat kang unine nganggo sepeda motor dudu gerobak iku minangka isi.

Pamilihe tembung gampang dingerteni dening bebrayan. Nggunakake parikan amrih bisa narik kawigatene pamaca. Slogan iki ditemokake ana ing wilayah Surabaya. Nanging saka dhata kasebut ana panulisan basa Jawa kang kurang trep yaiku panulisan tembung sepeda, panulisan kasebut bisa dibenerake nganggo tembung kang luwih bener yaiku sepedha.

(4) Nang keputran

Tuku sayuran

Nggawe sabuk pengaman

Supoyo aman

Dhata (5) nuduhake yen isine piweling tumrap bebrayan. Slogan iku awujud parikan gatra kapisan lan kapindho kang unine nang keputran tuku sayuran iku minangka sampiran kang nduweni teges yaiku lunga menyang Keputran arep tuku sayuran. Keputran iku arane panggonan kang ana ing dhaerah Surabaya. Tembung nang asale saka tembung menyang nanging amarga slogan iki ditemokake ana ing wilayah Surabaya mangka nggunakake dhialek Surabaya. gatra kapisan nggunakake tembung Keputran amrih cocog karo purwakanthi guru swaran gatra katelu yaiku –an, pengaman lan gatra kapindho nggunakake tembung sayuran amrih cocog karo purwakanthi guru swara gatra kapapat yaiku –an, aman. Dene gatra katelu lan kapapat kang unine nganggo sabuk pengaman supaya aman iku minangka isi.

Pamilihe tembung gampang dingerteni dening bebrayan. Nggunakake parikan amrih bisa narik kawigatene pamaca. Saliyane iku slogan iku nggunakake dhialek Surabaya, amarga slogan iki ditemokake ana ing wilayah Surabaya. Nanging saka dhata kasebut ana panulisan basa Jawa kang kurang trep, panulisan kasebut bisa dibenerake nganggo tembung kang luwih bener yaiku neng Keputran tuku sayuran nggawe sabuk pengaman supaya aman.

**Pantangan**

Slogan-slogan kang digawe dening pulisi saliyané ngandhut piweling uga ngandhut pantangan. Ateges ora oleh dilakoni dening para pengendhara. Tuladhane yaiku Numpak jaran muter Jagalan, nek nang dalam ojo balapan (1), Nyopir ojok ngantuk, timbang mengko nubruk (42), Ojo sembrono emanane nyawamu ben awet urip (44). Luwih cethane diandharake ing ngisor iki.

(1) Numpak Jaran

Muter jagalan

Nek nang dalam

Ojo balapan

Dhata (1) nuduhake yen isine pantangan tumrap bebrayan. Slogan iku awujud parikan gatra kapisan lan kapindho kang unine numpak jaran muter jagalan iku minangka sampiran kang nduweni teges yaiku

numpak utawa nunggang jaran ngubengi Jagalan. Jagalan iku jenenge dhaerah kang ana ing wilayah Surabaya. gatra kapisan nggunakake tembung jaran amrih cocog karo purwakanthi guru swara gatra kapisan yaiku –an, dalam lan gatra kapindho nmgunakake tembung Jagalan amrih cocog karo purwakanthi guru swara gatra kapapat yaiku –an, balapan. Dene gatra katelu lan kapapat kang unine nek nang dalam ojo balapan iku minangka isi.

Pamilihe tembung gampang dingerteni dening bebrayan. Nggunakake parikan amrih bisa narik kawigatene pamaca. Slogan iki nggunakake basa Surabaya amarga ditemokake ana ing wilayah Surabaya. Nanging saka dhata kasebut ana panulisan basa Jawa kang kurang trep, panulisan kasebut bisa dibenerake nganggo tembung kang luwih bener yaiku numpak jaran muter jagalan yen neng dalam aja bapalan.

(2) Tuku panganan

Nang dalam tunjungan

Numpak kendaraan

Ojok hp an

Dhata (2) nuduhake yen isine pantangan tumrap bebrayan. Slogan iku awujud parikan gatra kapisan lan kapindho kang unine tuku panganan nang dalam jagalan iku minangka sampiran kang nduweni teges lunga menyang dalam Tunjungan perlune arep tuku panganan. Dalam Tunjungan iku ana ing dhaerah Surabaya. Tembung nang asale saka tembung menyang nanging amarga slogan iki ditemokake ana ing wilayah Surabaya mangka nggunakake dhialek Surabaya. Gatra kapisan nggunakake tembung panganan amrih cocog karo purwakanthi guru swara gatra katelu yaiku –an, dalam lan gatra kapindho nggunakake tembung Tunjungan amrih cocog karo purwakanthi guru swara gatra kapapat yaiku –an, hp an. Dene gatra katelu lan kapapat kang unine numpak kendaraan ojok hp an iku minangka isi. Slogan kasebut nduweni makna nalika berkendhara ora oleh nggunakake hp. Katitik saka ukara ojok hp an, tembung aja nguatake yen slogan iku isine pantangan. Barang kang arane hp saiki kaya-kaya wis dadi barang wajib utawa bisa wae klebu barang kabutuhan primer. Senandyan kaya mangkono nanging kudu bisa ngerti kahanan, kapan bisa dolanan hp kapan ora bisa nggunakake hp. Pancen hp an iku ana kurang lan luwihe, nanging yen kang nggunakake ngerti papan panggonan lan wektu nggunakake hp. Ana wektu nggunakake hp ana faedahe, nanging ana uga wektu tartamtu nggunakake hp malah bisa ndadekake tuwuhe cilaka. Tuladhane nalika nyetir utawa numpak kendharaan. Kerep ana img dalam nalika nyetir, tangan tengen nyekel setir dene tangan



kiwane myekel hp. Semana uga kang nyetir mobil, tangan tengen nyetir lan tangan kiwane nyekel hp. Kahanan kaya mangono bisa ndadekake cilaka amarga konsentrasine sopir ora ing dalan nanging ana ing hp ne. Yen pancen penting lan kepepet arep mangsuli chat utawa nampa telpon, luwih becik minggir lan leren sawetara. Kaya mangkono luwih becik lan luwih aman ora mbayarake konsentrasine sopir. Slogan iki digawe dening pulisi amarga ing jaman saiki akeh pengendhara kang kerep nyetir disambi hp an. Kamangka kedadeyan kaya mangkono iku mbabayani. Pulisi minangka petugas kang ngatur lalu lintas, mula pulisi ingkang nggawe slogan lan aturan kaya mangkene. Yen ora manut marang aturan kang digawe dening pulisi bakal kena tilang.

Pamilihe tembung gampang dingerteni dening bebrayan. Nggunakake parikan amrih bisa narik kawigatene pamaca. Slogan iki nggunakake basa Surabaya amarga ditemokake ana ing wilayah Surabaya. Nanging saka dhata kasebut ana panulisan basa Jawa kang kurang trep, panulisan kasebut bisa dibenerake nganggo tembung kang luwih bener tuku panganan nang dalan Tunjungan numpak kendharaan aja hp an.

(4) Ndelok macan

Nang kebun binatang

Iku truk barang

Ojok gawe penumpang

Dhata (4) nuduhake yen isine pantangan tumrap bebrayan. Slogan iku awujud parikan gatra kapisan lan kapindho kang unine ndelok macan nang kebun binatang iku minangka sampiran nduweni teges ndelok macan kang ana ing kebun binatang. Tembung nang asale saka tembung menyang nanging amarga slogan iki ditemokake ana ing wilayah Surabaya mangka nggunakake dhialek Surabaya. sejatine antrane gatra kapisan lan katelu purwakanthi guru swarane kurang cocog amarga beda antarane –an lan –ang, nanging gatra kapindho lan kapapat purwakanthi guru swarane cocog yaiku –ang. Dene gatra katelu lan kapapat kang unine iku truk barang ojok gawe penumpang iku minangka isi.

Pamilihe tembung gampang dingerteni dening bebrayan. Nggunakake parikan amrih bisa narik kawigatene pamaca. Slogan iki nggunakake basa Surabaya amarga ditemokake ana ing wilayah Surabaya. Nanging saka dhata kasebut ana panulisan basa Jawa kang kurang trep, panulisan kasebut bisa dibenerake nganggo tembung kang luwih bener ndelok macan nang kebun binatang iku truk barang ojok gawe penumpang.

**Pasemon**

Slogan pulisi saliyane isine ngenani piweling, uga ana kang ngandhut pasemon nanging pasemon kang nduweni tujuwan kang apik. Slogan kang ngandhut pasemon ana telu yaiku godhong lintas digawe lalapan rambu lalu lintas dudu pajangan (7), Nggawe helm SNI ya, iku ngono aspal dudu kasur (30), lan Ngombe cukrik gak mbois blass bro isa modyar awakmu (46). Luwih cethane diandharake ing ngisor iki.

(7) Godhong lintas

Digawe lalapan

Rambu lalu lintas

Dudu pajangan

Dhata (7) nuduhake yen isine pasemon tumrap bebrayan. Slogan iku awujud parikan gatra kapisan lan kapindho kang unine godhong lintas digawe lalapan ikuTH minangka sampiran nduweni teges mangan godhong lintas digawe lalapan. Lalapan tegese godhong kang dipangan mentahan. Gatra kapisan nggunakake tembung lintas amrih cocog karo purwakanthi guru swara gatra katelu yaiku –as, lintas lan gatra kapindho nggunakake tembung lalapan amrih cocog karo purwakanthi guru swara gatra kapapat yaiku –an, pajangan. Dene gatra katelu lan kapapat kang unine rambu lalu lintas dudu pajangan minangka isi.

(30) Nggawe Helm SNI ya, iku ngono aspal dudu kasur

Dhata (30) nuduhake yen isine pasemon tumrap bebrayan. Katitik saka tembung kang digunakake. Sajrone slogan iki mbandhingake antarane aspal karo kasur. Aspal iku barang kang atos dene kasur iku barang kang empuk. Mulane bisa diarani slogan iki ngandhut pasemon amarga mbandhingake rong perkara kang nduweni sipat adoh banget. Sesambungan antarane helm, aspal lan kasur yaiku nalika berkendhara kudu nganggo helm amarga ratan iku arupa aspalan kang atos mengko yen ora nganggo helm siraha bakal lara, beda maneh yen tiba neng kasur senandyan ora helman iku ora apa-apa. Slogan iki ditemokake ana ing wilayah Jombang.

**PANUTUP**

**Dudutan**

Dudutan kang bisa dipethik saka asil panliten ing slogan pulisi kanthi tintingan analisis wacana Norman Fairlough kaperang dadi loro. Asile panliten kasebut cundhuk karo underane panliten. Slogan pulisi iki ngandharake ngenani piweling utawa pantangan ing dalan raya. Ngajak para bebrayan amrih manut marang aturan lalu lintas kang ana amrih slamet. Asile panliten kang kaping pisan

yaiku ngenani wujud slogan pulisi yaiku parikan, paribasan, blenderan lan ukara. Slogan pulisi kang maneka warna kasebut nduweni daya tarik dhewe-dhewe lan nduweni struktur kang beda-beda. Nanging saka sekabehane slogan pulisi kasebut nggunakake basa kang gampang digerteni dening bebrayan senadyan saperangan ana kang nggunakake dhialek dhaerah malah ana kang nggunakake tembung-tembung kang asipat ndhagel. Senadyan kaya mangkono nanging tetep bisa nggawe narik kawigatene bebrayan amarga nggunakake basa Jawa.

Kaping pindho yaiku ngenani dhiksi lan ungkapan kang kinandhut sajrone slogan pulisi. Slogan-slogan kasebut nduweni ungkapan ngelingake, menging uga ana kang isine nyemoni. Sekabehane slogan kasebut nduweni inti amrih bebrayan luwih ati-ati lan manut marang peraturan lalu lintas kang ana supaya bisa slamet. Amarga yen nganti ora ngati-ati nalika ing dalan bisa nggawe rugi awake dhewe bisa uga nggawe rugi wong liya. Malah yen ora gelem ati-ati bisa kelangan nyawa. Ora mung ngenani lalu lintas, nanging slogan pulisi iki uga ana kang isine ngenani kerukunan lan kesehatan.

Slogan-slogan kasebut digawe saka kasunyatan kang dumadi ing bebrayan. Kanggo njagani amrih ora ana kedadayan kacilakan utawa kanggo njagani kedadayan kacilakan ora dumadi maneh. Mula lumantar slogan kasebut pulisi ngajak para bebrayan urip kanthi tertib amrih bisa mujudake kahanan kang aman lan nyaman. Ora mung ngenani lalu lintas, nanging uga ngenani urip rukun lan kesehatan. Basa kang digunakake samadya nanging ngandhut makna kang jeru lan wigati tumrap bebrayan.

#### **Pamrayoga**

Panliten tumrap slogan pulisi iki mujudake panliten kapisan kang isih bisa diteliti maneh. Babagan kang diandharake ing panliten iki mung mligi ngenani wujud lan makna kang kinandhut sajrone slogan pulisi kanthi tintingan analisis wacana kritis Mula isih akeh tintingan liya kang bisa digunakake kanggo nliti. Tintingan sabanjure diajab bisa nliti lan ngonceki slogan pulisi kanthi panliten kang luwih jero.

Slogan pulisi iki ngrembug ngenani wujud lan makna kang kinandhut sajrone slogane pulisi kang isine gajak para bebrayan urip kanthi tertib amrih bisa mujudake kahanan kang aman lan nyaman. Panliten iki muga bisa nuwuhake gregete pamaca supaya bisa manut lan patuh marang aturan lalu lintas kang ana banjur bisa nyiptakake kahanan kang tertib lan aman.

Panliten ngenani slogan pulisi iki dikarepake bisa menehi piguna tumrap pamaos kanggo ngripta lan ngrembakake illmu basa. Panliten iki uga dikarepake bisa menehi sumbangsih kanggo pangrembakane kawruh bab basa kanthi nggunakake tintingan analisis wacana Norman Fairlough. Panliti sadhar yen panliten iki isih adoh saka tembung sempurna, mula pitedah kang asipat mangun supaya luwih becik kanggo panliten isih banget dibutuhake kanggo panliten.

#### **KAPUSTAKAN**

- Arikunto, Suharsimi. 1998. *Prosuder Penelitian Suatu Pendekatan Praktek*. Jakarta: PT. Rineka Cipta.
- Brown, Gillian dan George Yule. 1996. *Analisis Wacana Discourse Analysis*. Jakarta:
- Chaer, Abdul. 1994. *Linguistik Umum*. Jakarta: Rineka Cipta
- Chaer, Abdul dan Leonie Agustina. 2010. *Sosiolinguistik Perkenalan Awal*. Jakarta: PT. Rineka Cipta
- Chamidah, Ati'. 2016. *Parikan sajrone Tembang Campursari Anggitane Manthous (Tintingan Analisis Wacana)*. (Skripsi tidak diterbitkan). Surabaya: Jurusan PBS-D-FBS Unesa
- Eriyanto. 2005. *Analisis Wacana Pengantar Analisis Teks Media*. Yogyakarta: LKIS
- Haryatmoko. 2017. *Critical Discourse Analysis (Analisis Wacana Kritis) Landasan Teori, Metodologi dan Penerapan*. Jakarta: Rajawali Press
- Mahsun. 2005. *Metode Penelitian Bahasa Tahapan Strategi, Metode, dan Tekniknya*. Jakarta: PT. Rajagrafindo Persada

- Mulyana. 2005. *Kajian Wacana Teori, Metode & Aplikasi Prinsip-prinsip Analisis Wacana*. Yogyakarta: Tiara Wacana
- Riyanto, Yatim dan Trena Aktiva. 2009. *Metodologi Penelitian Kualitatif dan Kuantitatif*. Surabaya: Unesa Press
- Santana. 2010. *Menulis Ilmiah Metode Penelitian Kualitatif*. Jakarta: Yayasan Obor Pustaka Indonesia
- Setiyanto, Aryo Bimo. 2007. *Parama Sastra Bahasa Jawa*. Yogyakarta: Panji Pustaka
- Soeparno. 2013. *Dasar-dasar Linguistik Umum*. Yogyakarta: Tiara Wacana
- Stefan, dkk. 2000. *Metode Analisis Teks & Wacana*. Yogyakarta: Pustaka Pelajar
- Subagyo, Rahmad. 2014. *Titi Ukara Basa Jawa*. Surabaya: CV. Bintang
- Sugiyono. 2006. *Metode Penelitian Kuantitatif Kualitatif dan R&D*. Bandung: Alfabeta.
- Sumarsono. 2013. *Sosiolinguistik*. Yogyakarta: Pustaka Pelajar
- \_\_\_\_\_. 2016. *Bahasa Indonesia Kelas VIII SMP/MTs*. Jakarta: Kemendikbud RI 2017
- Tarigan. 1993. *Pengajaran Wacana*. Bandung: Angkasa
- Muljono, Iwan. 2012. "Cangkriman: Jenis dan Kaidah (Wacahan, Pepindhan dan Blenderan)" sajrone <http://iwanmuljono.blogspot.com/2012/02/cangkriman-2a-jenis-dan-kaidah-wacahan.html>. Diakses tanggal 6 September 2018
- Surana. 2015. "Variasi Bahasa dalam Stiker Humor". Doctoral dissertation Universitas Gadjah Mada ([http://etd.repository.ugm.ac.id/index.php?mod=penelitiandetail&sub=PenelitianDetail&act=view&typ+html&bukuid=87892&obyek\\_id=4](http://etd.repository.ugm.ac.id/index.php?mod=penelitiandetail&sub=PenelitianDetail&act=view&typ+html&bukuid=87892&obyek_id=4)) diakses tanggal 5 november 2018 tabuh 08:20
- Triana, Okcafiani. 2014. "Pengertian Paribasan, Bebasan lan Saloka" sajrone <http://okcatriana.blogspot.com/2014/11/pengertian-paribasan-bebasan-lan-saloka.html>. Diakses tanggal 6 September 2018